

din Ardeal.

FOAIE UMORISTICĂ ȘI DE LITERATURĂ POPORALĂ CU ILUSTRAȚII.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ: LA 1 ȘI 15 A FIECĂREI LUNI STILUL VECHIU.

Redacția: Arad, Fejsze utca 32.

Aici să trimită tot, ce privește
redacția: manuscrise, foi și altele.Redactor responsabil:
NICU STEJĂREL în ARAD.Proprietar și editor:
BANCA „INDUSTRIA” în DEVA.Abonamentele, inserțiunile și tot ce
privește administrația să se trimită la
Administrația „Cucu din Ardeal”, Deva.

PREȚUL ABONAMENTULUI: Pe un an 4 coroane, pe 1/2 an 2 coroane, pe 1/4 an 1 coroană.

Programul nostru.

Motto: Glumele nevinovate
Sunt ca sarea în bucate,
Cine n'a ris nici odată
E ca frunza cea uscată.
(Cântec popular).

Foaia noastră, „Cucu din Ardeal”, fiind curat populară, scopul ei este desvoltarea gustului de citire la poporul nostru, prin scrieri umoristice și petrecătoare. În scopul acesta vom publica: novele din popor, povești, legende, anecdote, poezii populare și tot felul de glume alese și potrivite, fie vechi sau noi.

Personalitățile, vătămarile de onoare, calumniile precum și tot felul de atacuri și murdăriile la adresa singuraticilor și societăților sunt cu desăvârșire eschise din foaia noastră.

Pe cei răi și păcătoși îi vom moraliza în glume pișcătoare, după ce vom fi siguri de păcatele lor.

Întră ajungerea scopului propus rugăm pe toți venerabilii preoți, învățători, precum și pe toți frații cărturari dela sate, să ne dea spriginul de lipsă atât prin abonarea și răspândirea foii, cât și prin adunarea poveștilor, datinelor și glumelor din popor.

Colaboratorii regulați vor fi remunerați.

»Cucu« nostru va face cunoscută poporului întreaga literatură populară, prin aceea, că va cerceta toate cărțile de valoare și va reproduce din ele părți alese; le va recomanda cărturarilor dela sate arătând titlul și prețul.

Toate scrierile, manuscrisele, foile în schimb, cu un cuvânt tot ce privește redacția, să se trimită la Redacția »Cucului din Ardeal« la Arad, Fejsze utca 32. — Iar banii de prenumărație reclame și tot, ce să țină de administrație, să se trimită la administrația »Cucu din Ardeal« în Deva.

S'auzim de bine la mulți ani!

Redacția și administrația
„Cucu din Ardeal”

„Cucu“ din Ardeal.

Cântă Cucu din Ardeal
De pe-a Murășului mal;
Și cântă cu veselie
C'a ajuns acum să fie
Pe plaiurile străbune,
Rămase noauă anume
Dela vechii 'naintași
Strămoșii noștri ostași!

Cântă Cucu 'n libertate
Sus la Deva, pe cetate;
Pe cetatea lui Corvin,
Șoim din viță de Român;
Pe cetatea lui Huniade,
Cântat de noi în balade;
Unde Regele Mateia
Își formulase ideia:
*De-a face dreptate 'n țară,
Ori să stinge 'n foc și pară!*
Dar Mateia a murit,
Și dreptatea a perit!

De-atunci o caută 'n zădar
Cei cu iască și amnar:
Cau păpat-o „Domni” toată,
N'au lăsat nimic la gloată!...

Cântă Cucu 'n dragul său
Preamărind pre Dumnezeu,
Că i-a dat ființă noauă
Să vă cânte cu drag voauă:
Dascăli buni, dascăli smerți,
Dascăli frânți și obosiți,

Voi, ce pentr'un ideal,
Treceți văi, pestreceți deal,
Roadeți coaja la cămin
Și uitați de cel suspin,
Ce-l simțiți dând vieață multă
Celor ce pe-a voastră-o scurtă!

Cucu! voauă, dragi școlari!
Învățați, să creșteți mari,
Să vă faceți cărturari.
Cărturari cu 'nvățatură,
Nu de cei ce bat din gură,
Cum bat vara melițele
De sparie paserile!

Acum sunteți mititei,
Învățați drăguții mei
Ca să fiți toți îngerei.
Îngerei de pază bună
Pentru nația stăbună.
Dacă bine vă purtați
La examen căpătați:
Dela prota, laudă mare,
Dela mama sărutare,
Dela Cucu o cântare
Și-o carte folositoare.
Dela dascăl: *calcul bun*
Și *merinde la cel drum!*...

Cucu! Voauă, muncitori
Și plugari mult jertfitori.
Nu căutați că-i rău în țară,
Că s'ntoarcă roata iară,
Numai să dea ploile,
Să pornească morile;
Să dea Domnu roadă 'n pomi,
Și mai multă boală în „Domni”...
Să rodească câmpurile,
Să 'nfrunzască dumbrăvile,
Să producă fagu frunze,
Cucu 'n ele să s'ascunze
Și de-acolo să vă cânte
Și de acuma înainte:
Celor buni, numai de bine,
Celor răi cum să cuvinel

Dragi surate, eu și voauă
Vă cânt o cântare noauă;
De altfel destul de veche
Drept ce vi-o spun la ureche:
Cât trăiți, să nu iubiți,
Juni din străini plămădiți.
Iubește tu ce i al tău,
Fie cât de nătărău.
Da-i al tău, din vița ta
Și nici când nu te-a trada.
Dar străinu-i tot străin
Și te-adapă cu venin!
De străini, și de fișcali,
Și de uli și papagali,
Cucu fuge și s'ascunde,
Că ei, de te prind ori unde:

**Din Răsboiul
pentru neatârnarea României.
(1877—1878).**

»Dela miază noapte mari oștiri pornesc
Pe creștini să-i scape de jugul turcesc...
Peste munți și riuri trec fără de frică,
Dar la Plevna-i frânge arma inamică.

Țarul strigă 'n fruntea oștirilor căzute;
»Nu mai e pe lume cine să ne ajute?...
Vino Tu surată! Cu ai tăi Curcani,
Nu lăsa s'ajungă Turcul la Ițcani!
Românul s'ajute armelor creștine,
Căși va lua răsplata cum i-se cuvine.
Și Românul scoate spada lui Mihai,
Pe Osmani trimite la Alah în rai.

Oastea aliată 'nvingerea serbează,
Țarul ia paharul și astfel li urează:
— »Liber e Bulgarul, Sârbul mulțumit,
E scăpat Morlacul, Grecul fericit:
Dară Tu Carole! — Fă cât mai de grabă
Să mi-se receadă țara Basarabă...

Fragmente din I. dela Buceci.

Învățătură: Românul să nu să încreadă
nici când ademenirilor dulci ale Muscanului, căci
Muscanul vrea punerea capului nostru.

Cucu despre anul 1907.

Dumnezeu, drăguțul să-l ierte, pe anul pocit 1907, că noi și așa nu-l putem ierta. Nu! Pentru-că »între fărâdelegi s'a zemislit, într-o păcate s'a născut« — și pe mâna păcătoșilor re-a lăsat!

Apoi rele zile a mai avut și bietul de el, că în rea zodie s'a născut, prost a crescut și prost a fost până'n capăt!

Că, mă rog, închipuiți-vă, DVoastră, era atât de slăbănog la naștere, că pe când alții, jucau cu Sora Făuroaie »Halarippu și Csárdás«, iar cu fratele Mărțișor: »Călușerii și Bătuta« — bietul 1907 abia și desvălise lăbuțele din fâșie, și le întindea spre mândrul soare, în ziua de sfânta ristignire a Vinerii Patimilor, după călindarul înapoimergătorilor gr.-ort.

Poate nici atunci nu să trezia, dacă nu ve-meau »Paștile Românilor«, cu atâtea »toace« și tocate pe nemâncate, câte s'au început în »Joiă Mare«. — Trezit apoi din buimăceala leagănu-lui, a început a sări, ca țarca (coțofana) din par în par, și deodată, hop! ca prostu peste mândra primăvară — drept în »Canicula«.

Sărind așa a proasta, de odată s'a trezit numai cu un picior și acela schilav, ca legea prim-ministrului. »Svârcolea« — cea de un ș-pocit.

Bogat și bine, că anul 1907, în asemenea împrejurări nici n'a putut crește ca lumea.

Ia crescut păr lung cât a ținut iarna, iar vara nu l'a tuns nici dracu; toamna l'au mâncat șoarecii, și pe când să dea iarna a doua; s'a pomenit; că urmașul său 1908 îi dă cu picioru'n — grindă! — Cam cum o pătesc ginerii, cari

umblă mult după — zestre. Pentru aceea, nici Cucu, nici popii, dar nici dascălii nu i-au cântat: nici la botez nici la cununie și nici când lau înfundat Mihai Boali.

Anul 1907 a fost — fără lapte.

O secetă grozavă a nimicit sucii plantelor, și în loc de lapte, acela s'a prefăcut în venin — patriotic, iar din acesta s'a frământat cașul lui Nenea Apunea. Cui îi place — mănca-l! Bietele vaci și capre, cari în anul acesta nu și-au putut plăti darea cu lapte — oile cu lână — își pot da de camătă și — pielea!

După anul 1907, vor plânge numai cei 7 miniștri ungari, și cele 7777 de bănci cari au ridicat procentele până la 15 — iar acum trebuie să le scărțeze, fiind-că legea nu dă drept mai sus de 8%. Cine s'a născut în anul 1907, acela nici când nu va ști, care bancă română, cât a dat la fondul: »Pentru salvarea școalelor confesionale«.

De altfel anul trecut 1907, a fost an bogat: în înmulțirea bețivilor, în licitarea averilor, în frunză'n buză către America, în divorțări, în examene slabe, în literatură sacă, în certe familiare, în ne-bunii, și alte prostii.

În colo suntem gazde: avem în ocol — un stobor; în grădină o prăgină; în poiată o lopată; în loc de grâu — polomidă până'n brâu; în coțet un hârleț; în camară — ca afară; în pocrum — ca 'n drum; pe poliță — ca'n uliță; puiga-i goală — ca o oală; advocații n'au proces — nici timbrele să le iese; cei fugiți în America fug de frică pe nimica;...

Așa-i lumea, mănca-o focu, peste noi vie norocu!

Cuci!

Poesie ilustrată.

Dar' nu trece multă vreme,

Lucrurile s'au schimbat:

Satu 'ntreg în lipsă geme,

Iuda-i putrăd de hoară! —

P. Dulfu.

— „Jidovul nimica n'are

Când vine 'ntr'un sat avut,

Num'o straiță pe spinare

Ș'un suman vechi, descusut.

Cucu, despre schimbarea vremii și a firii.

Mulți zic că vremea să schimbă.

Cucu zice, că toate cele din lume să schimbă, numai Cucu și vremea nu.

De ce oare să se schimbe tocmai vremea?

Ea, care e neschimbată de când e lumea, și va rămânea neschimbată iarăși până va fi lumea: de ce oare s'ar schimba tocmai acum, de dragul oamenilor păcătoși!?

Dacă să schimbă Soarele, obosit de munca zilnică, încălzind atâtea țări și popoare netericite și să dă la spatele nopții, să tragă un pui de somn, cum trage Nenea Dedu din cetatea Clujului, și popa cel cu diamante din Pute-a Pește, după ce nu mai pot și ei: noi zicem, că s'a schimbat — vremea.

*

Când canonicul din Urbea-Mare, vestitul Laurechiat, orbit de prostia de a vedea pe toți ortodoxi legați de coada papistașilor, strigă: „*Uniții din Galașa să nu-și dea pruncii la școala neuniților...*” Dascălul Groșorean zice că: *S'a schimbat vremea.*

Popa Drăgancea (tot din Galașa) strănută, iar soțul său Terebenț îi poștește (cu degetul la nas) un cordial: „Să-ți fie șef — Luran!”

*

Dacă o dascăliță poartă pălărie cu streșina cât șatra unui turtelar, preuteasa să ascunde de rușine, iar notărășița dând din cap zice, că: *s'a schimbat vremea.*

*

Când preuteasa umple carul cu saci goi și trimite pe popa după bir prin sat, iar acesta aducându-i tot goi acasă, zice: „Dragă preuteasă — *s'a schimbat vremea!*”

*

Sau, nu e schimbare de vreme, când femeile cheltuiesc mai mult de cât agonisesc bărbații?

Nu-i schimbare de vreme, când femeia nu ascultă de bărbat, bărbatul nu ascultă de femeie, amândoi nu ascultă unul de altul și toți patru, pot merge la dracu!...

Toate să schimbă dar în lume, numai vremea și Cucu — nu.

Astea rămân neschimbate.

Dacă azi e zi cu soare,

Mâne cu ploi și ninsoare

Nu înșamnă nici o schimbare de vreme. Cel mult un joc al vremii — ca să se mai schimbe oamenii: să nu umble nici tot în cămașă, dar nici tot în cioareci și bundă.

Așa e și vremea. Dacă i-se urește de cojocul norilor, îl dă la pământ și să desmeardă în razele soarelui, — și „visa-versa” — cum ar

zice moș Cârțan, dacă ar mai merge odată la — Roma.

De altfel vor fi și schimbări în anul acesta:

1. Cel ce are bani mari, în 1908 îi poate schimba în bani mici.

2. Cel ce are doi boi, îi poate schimba — pe o vacă.

3. Cel ce crede că are minte, ușor o poate schimba cu prostia.

4. Fetele și Junii, cari nu s'au căsătorit an, pot schimba sărutări și în anul acesta.

5. Cine n'a tăiat porci în postul Crăciunului, poate posti și în al Paștilor — fără nici o schimbare.

6. Femeile cari și-au rupt acul în cusătură — în anul acesta să pot împunge cu mașina.

7. Cei ce și-au pierdut an măselele, le pot privi în anul acesta — la alții în gură.

8. Cei ce n'au murit an de foame, pot trăi și mai departe cu răbdări prăjite. Ba pot ajunge la minunea-minunilor: să se învețe cu foamea, ca calul țiganului din poveste.

9. Ofticoșii din anul trecut, pot tuși fără frică, până la 70 de ani — dacă vor trăi.

10. Activitatea deputaților naționali întră în — zodia Racului.

11. Canoanele bisericii dreptmăritoare-ortorăsăritene, în anul acesta vor fi ca ș-ul: ori cum îl sucești, tot în cap îl nimerești. E ca mâța: tot pe labe cade.

Din dialectele noastre.

În Arad, la o berărie, sau întâlnit trei țărani: unul de pe șesul Ungariei și doi din Bănat. Toți trei prietini buni.

Primul bănățean întreabă pe ungurean: dar tu cum ai venit „*praicea*”?

— Cu „*gezeșul*” — răspunde Ungureanul — am avut niște treburi la „*iarașbirăime*”, și după ce am gătat, am făcut un „*șeiteleci*” pâla Mureș, ș'am venit la bere!” —

Al doilea bănățean: „Auzi, auzi, frate, cum ne mai batjocoresc ungurenii limba: ei vin cu „*gezeșul*”, — la „*iarașbirăime*” — fac „*șeiteleciuri*”....

Mă! — dar de ce nu vorbiți voi curat românește, cum vorbim noi, bănățenii: că noi călătorim pre „*eizenban*” — pre „*triti clas*”, — mergem la „*bețirc*” — facem un „*șpațier*” — și vinim la bere!” —

Spre știre!

Tuturor sănătate!

Numărul acesta s'a trimis, după puțină, tuturor cărturarilor dela sate și orașe, ca număr de probă. Cui nu-i place, să binevoiască a ni-l retremite, pentru-că cu puterea și cu sila numai esecutorii de dare și fișcalii intră în casa cuiva.

Numărul următor (2) se va expeda numai celor ce-l vor abona, sau îl vor cere, trimițând prețul abonamentului înainte.

Tuturor sănătate.

Cucu.

ANECDOTE.

Salutare neplăcută.

Doi pretini locuiau într-o odaie. Unul fiind la o petrecere, vine acasă pe la trei din noapte. Trezește pe celalalt și-i zice:

— »Auzi, mă... mă... te salută Vi tor.« — Și tu pentru nimica asta, mă trezești din somn, pe când dorm mai bine?... Prostule! Se întoarce pe cea dungă și doarme mai departe.

Peste un sfert de ceas iar îl trezește:

— »Auzi, mă... mă... te salută Victor! — Du-te dracului cu Victor cu tot, că doară am mai auzit odată, ci dă-mi pace să dorm, că vezi că mi somn — măgarule! —

— Știu eu că ai auzit, dar Victor mi-a spus că te salută de o mie de ori, apoi trebuie să-mi fac slujba.

Cost.

Măgarul bătut.

Măgarul unui țăran se opri se cu căruța în mijlocul drumului; și nu voia să plece.

Omul ia o leucă dela căruță și începe cu ea a dubi pelea măgarului.

Tocmai trecea un domn pe acolo, și văzând chinuirea măgarului; zise:

— »Bine, măi prostule, dar nu ți-e milă de dobitoac, că-l bați așa amarnic?«

— »Poate D-tale ți-e milă?«

— »Vezi bine că mi-e milă!«

— »Păi, dacă ți-e așa milă de el, postește, vino și trage cu el, să-l scoți dela belea.

Costică.

Cât ar căpăta...

Un țăran se duce la preotul satului, care era și agent la banca de asigurare »Transilvania« și-l întreabă:

»Domnule părinte, cât aș căpăta eu pe casa ce mi-ai asigurat-o adineori, dacă mâne ar arde?«

Preotul: Vre-o trei-patru luni de temniță.

Medic — păcălit.

A) Ce ești așa năcăjit?

B) Cum să nu fiu, că ticălosul de medic mi-a rămas dator pe lapte cu zece coroane.

A) Ști ce? Haid să-l păcălim.

B) Cum?

A) Mergem mâne dimineață la el, ne văităm de masele, și-l punem să ne scoată la fie-care câte trei — apoi nu-i plătim. Bine zic?

B) Bine, dar să ți tragă numai ție: trei din jos și trei din sus. (C.)

*

Cerșitorul fricos!

Un cerșitor întâlnește pe un copil în poartă și întreabă:

— »Acasă e mumăta?

— »Acasă — răspunde copilul — tocmai bate pe moșu, apoi vine la d-ta

— Spune-i, te rog, că azi nici n'am dat p'aici — zise cerșitorul, și o luă la sănătoasa!

*

Una tot nu știe.

Tatăl: Auzi, Ghiță dragă, dacă vii acasă și aflu că nu ai fost bun, te bat cu nuelușa, pentru că să ști tu; că eu tot știu ce faci tu.

Copilul: Dar' una tot nu ști, Tati dragă.

Tatăl: Ce?...

Copilul: D'apoi aceea: că unde am ascuns eu nuelușa.

*

Lotrul și fiu-său!

Fiul — cetind o gazetă, zice: »Uite, tată, aici stă scris, că pentru prinderea ta să plătești una mie de coroane.

Mă duc eu să te arat, de ce să las altora banii?

*

Bine c'a murit.

A. Ai auzit, că C. a murit?

B. Auzit.

A. Sărmanul! și ce om bun a mai fost: în viața lui n'a beut, n'a jucat cărți, n'a petrecut, n'a iubit, n'a...

B. N'a făcut nimic, dă-l dracului, ce-l jălești: un om care nici nu bea, nici joacă, nici nu iubește acela nici n'are drep la vieată; bine c'a murit!

*

Ocupațiunea unui student.

Unchiul: (care trimite banii), Și cu ce te-ai ocupat dela prima Septembrie, nepoate dragă?

Studentul: Am așteptat cu nerăbdare sosirea celorlalte prime...